

ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

The Leadership Skills of School Administrators Affecting Teacher Innovator

under Yasothon Primary Educational Service Office Area 2

ประกาย ลครราช* และ ชัยยนต์ เพาพาน**

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**

Prakai Lakhonrat* and Chaiyon Phaophan**

Graduate Student of Master Degree Program in Educational Administration, Faculty of Education,

Roi Et Rajabhat University*

Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University**

Corresponding author E-mail: aumkrikri@gmail.com

(Received: August 31, 2022; Revised: October 4, 2022; Accepted: October 21, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครู 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู และ 4) ศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 จำนวน 300 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบเคียงของ Krejcie & Morgan (1970) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้ ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.804 และความเป็นนวัตกรรมของครู เท่ากับ 0.783 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ การแก้ปัญหา การกำหนดวิสัยทัศน์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ 2) ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้ ดังนี้ พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ทักษะคิดเชิงนวัตกรรม และความสามารถเชิงนวัตกรรม ตามลำดับ 3) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r_{xy} = 0.871$) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การแก้ปัญหา (X4) การทำงานเป็นทีม (X3) และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (X2) ร่วมกันพยากรณ์ได้ ร้อยละ 79.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .574 + .435X_4 + .292X_3 + .148X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .473Z_{X4} + .314Z_{X3} + .154Z_{X2}$$

คำสำคัญ: ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา, ความเป็นนวัตกรรมของครู

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the leadership skills of school administrators, 2) to study the teacher innovator, 3) to study the relationship between the leadership skill of school administrators and the teacher innovator, and 4) to study the leadership skill of administrators affecting teacher innovator under Yasothon Primary Education Service Area Office 2. A sample was selected from 300 of school administrators and teachers under Yasothon Primary Education Service Area Office 2 in academic year 2021. The research instrument was a rating scale questionnaire used five scales. The leadership skill of school administrators had reliability at 0.804, the teacher innovator had reliability at 0.783. Statistics used in data analysis include the average, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The result of the study were as follows: 1. The leadership skills of school administrators under Yasothon Primary Education Service Area Office 2 was at high level, considering each skill was able to sort the mean from high to low as follow: problem solving skill, vision determining skill, effective communication skill and teamwork skill. 2. The teacher innovator under Yasothon Primary Education Service Area Office 2 was at high level in overall, sorting the mean from high to low as follow: innovative work behavior, Innovative attitude and Innovative ability. 3. The leadership skills of school administrators and the teacher innovator under Yasothon Primary Education Service Area Office 2 had the positive relationship at very high level, statistically significant at 0.01 and correlation at $r_{xy} = 0.871$ 4. The leadership skills of administrators affecting teacher innovator under Yasothon Primary Education Service Area Office 2 consisted of 3 factors, Problem solving skills(X_4), Teamwork skills (X_3) and Effective communication(X_2). The most effective result was at 79.40 percent, statistically significant at 0.01.

The forms of forecasting equation were as follows:

The forecasting equation in raw score form:

$$\hat{Y} = 0.574 + 0.435X_4 + 0.292X_3 + 0.148X_2$$

The forecasting equation in standard score form:

$$\hat{Z}_y = 0.473Z_{X4} + 0.314Z_{X3} + 0.154Z_{X2}$$

Keywords: The Leadership Skills of School Administrators, Teacher Innovator

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในศตวรรษที่ 21 เต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ประเทศทั่วโลกต่างหาวิธีการรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อปรับตัวให้เข้ากับพัฒนาการทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และการดำรงชีวิตในยุคแห่งความปกติใหม่ (New Normal) (สุวิมล มธุรส, 2564) ประเทศไทยจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และตัวบ่งชี้ เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจ การศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคนไทยมีสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีโอกาสพัฒนาทักษะอย่างเต็มศักยภาพ เรียนรู้ตลอดชีวิต และมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับบริบทของโลกยุคใหม่ พัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ และธรรมาภิบาลให้ทุกภาคส่วนเกิดความตื่นตัวและเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมซึ่งเป็นหัวใจ สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) การปลูกฝัง วัฒนธรรมการสร้างนวัตกรรม และพัฒนาคุณลักษณะของคนไทยรุ่นใหม่ให้เป็นนักนวัตกรรมของประเทศ สถานศึกษาจำเป็นต้อง พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการคิดเชิงนวัตกรรมและต่อยอดสู่การเป็นนวัตกรรม การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะ ความเป็นนวัตกรรมได้นั้น บุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ ก็คือ “ครู” ดังนั้น ความเป็น นวัตกรรมของครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการสร้างคุณภาพการศึกษา (โกศล ภูศรี, 2564)

ครูนวัตกรรมเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะพิเศษในการแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ มีพฤติกรรมที่โดดเด่นและทัศนคติ เชิงบวก วสันต์ สุทธาวาศ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2558) กล่าวว่า ครูนวัตกรรมเป็นผู้ที่ริเริ่ม ประดิษฐ์คิดค้น สร้างสรรค์และสนับสนุน ให้เกิดเทคนิควิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ กระบวนการ หรือผลงานที่เป็นนวัตกรรมสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของตนเอง องค์กร และส่งมอบไปยังระบบการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่พร้อมด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อระบบ การศึกษา โดยการปฏิบัติงานนั้นอยู่บนพื้นฐานของความเป็นข้าราชการที่ดีมีใจรักและจิตอาสาในการอุทิศตน สอดคล้องกับ แนวคิดของ Dyer and McGuinness (1996) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นผู้ที่มีแรงบันดาลใจในตนเองสูง มีความสามารถในการ ตั้งคำถามเพื่อหาปัญหาที่แท้จริง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มุ่งมั่น มีความอดทน ช่างสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีความรอบรู้ หลากหลายทั้งจากประสบการณ์ของตนเอง และประการสำคัญ ครูนวัตกรรมต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น ได้แก่ การคิดอย่างมี วิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง การมุ่งมั่นใจใส่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความโดดเด่นด้านเทคนิคข้อมูลสารสนเทศและการ สื่อสาร ชอบให้ความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือบุคคล มีหลักการและค่านิยมประชาธิปไตย มีความอยากรู้อยากเห็น และการเปิดรับความเห็นเพื่อการพัฒนาตนเอง (Jaskyte, Taylor & Smariga, 2009)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครู เป็นการมุ่งพัฒนาศักยภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะเฉพาะเชิงนวัตกรรมหรือคุณลักษณะนวัตกรรมทางการศึกษา โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถ และทัศนคติ เพื่อให้สามารถนำไปออกแบบการพัฒนา และดึงศักยภาพครูออกมาใช้ประโยชน์บนฐานความรู้ ความสามารถที่สร้างคุณค่า และมูลค่าเพิ่มเชิงนวัตกรรมได้อย่างเหมาะสม (วสันต์ สุทธาวาศ และธีระวัฒน์ จันทิก, 2559) ยังพบว่า ปัญหาการพัฒนาครู อาจารย์ ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทั้งเรื่องอุดมการณ์ กรอบแนวคิดแบบจารีตนิยม มุ่งเน้นเรื่องการเชื่อฟังขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมและสอนความรู้สามัญและทางอาชีพ ที่เน้น การท่องจำ และวัดผลในเรื่องเนื้อหาไม่เน้นการฝึกคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และ Furr and Dyer (2014) กล่าวว่า แม้ว่าองค์กรจะมีการสร้างหรือจัดการองค์การได้อย่างเหมาะสมเพียงใด แต่หากไม่มี กระบวนการที่เอื้อให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพของตนในเชิงนวัตกรรมหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ก็ไม่สามารถไปถึงระดับความเป็นนวัตกรรมได้ จะเป็นได้เพียงผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ดีเท่านั้น ดังนั้น การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า การเสริมสร้างทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา 1 คน/ 1 นวัตกรรม / 1 ปีการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และ ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปีการศึกษา 2563 ระดับคะแนนทุกกลุ่มสาระวิชาต่ำทุกปี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2, 2563) ดังนั้นการพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครู จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางการพัฒนาครูให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

จากสภาพปัญหาและความสำคัญข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาว่าส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 2 เพื่อใช้ผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และการพัฒนาครู บุคลากรให้สามารถสร้างนวัตกรรมทางการเรียนการสอนใหม่ ๆ และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2
- 2.4 เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวนทั้งหมด 1,361 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 166 คน และครู จำนวน 1,195 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 จำนวนทั้งหมด 300 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และครู จำนวน 263 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน ตามขนาดโรงเรียน และการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 ตัวแปรพหุภาคี ได้แก่ ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดวิสัยทัศน์
- 2) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
- 3) การทำงานเป็นทีม
- 4) การแก้ปัญหา

3.2.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ความเป็นนวัตกรรมของครู ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ความสามารถเชิงนวัตกรรม
- 2) พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม
- 3) ทศนคติเชิงนวัตกรรม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชายโสธร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับตามวิธีการของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2) กำหนดขอบเขตของตัวแปรและนิยามศัพท์เฉพาะ

3) สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ของการวิจัย

4) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ได้ข้อคำถามที่มีค่าความ IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5) แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้ ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.804 และความเป็นนวัตกรรมของครูได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.783

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไข และทดลองใช้แล้วมาทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชายโสธร เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารและครูด้วยตนเองเพื่อชี้แจงรายละเอียดและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 300 ชุด และสามารถเก็บข้อมูลกลับคืนมาได้ 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.6.2 วิเคราะห์ระดับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชายโสธร เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

แล้วนำผลที่วิเคราะห์ได้แปลความหมายรายข้อ รายด้านและความหมายในภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

1) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

- ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) ความเป็นนวัตกรรมของครู

- ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ครูมีความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ครูมีความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ครูมีความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ครูมีความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ครูมีความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำเสนอในรูปตาราง โดยนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) แปลความหมายดังนี้

- ≥ 0.81 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
- 0.61–0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
- 0.41–0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
- 0.21–0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
- ≤ 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

การอธิบายทิศทางความสัมพันธ์ดังนี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรสองตัวแปร มีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นลบ แสดงว่าตัวแปรสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ในทิศทางตรงกันข้าม และถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับศูนย์ แสดงว่าตัวแปรสองตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.6.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ($\bar{X} = 4.29$) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ การแก้ปัญหา การกำหนดวิสัยทัศน์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการทำงานเป็นทีม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวม

ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การกำหนดวิสัยทัศน์	4.30	0.54	มาก	2
2. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	4.28	0.52	มาก	3
3. การทำงานเป็นทีม	4.27	0.53	มาก	4
4. การแก้ปัญหา	4.31	0.55	มาก	1
โดยรวม	4.29	0.54	มาก	

ตารางที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้แก่ พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ด้านทัศนคติเชิงนวัตกรรม และความสามารถเชิงนวัตกรรม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวม

ความเป็นนวัตกรรมของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความสามารถเชิงนวัตกรรม	4.31	0.54	มาก	3
2. พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม	4.35	0.52	มาก	1
3. ทัศนคติเชิงนวัตกรรม	4.33	0.53	มาก	2
โดยรวม	4.33	0.53	มาก	

ตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.871$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r = 0.730 - 0.858$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ การแก้ปัญหา (X_4) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.858 ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ (X_1) มีความสัมพันธ์ที่ระดับ 0.730 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y	ระดับความสัมพันธ์
X_1	1.000	-	-	-	.730**	สูง
X_2	.888**	1.000	-	-	.789**	สูง
X_3	.778**	.856**	1.000	-	.846**	สูงมาก
X_4	.716**	.774**	.846**	1.000	.858**	สูงมาก
X	-	-	-	-	.871**	สูงมาก

ตารางที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การแก้ปัญหา (X_4) การทำงานเป็นทีม (x_3) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (x_2) เป็นตัวแปรพยากรณ์ สามารถพยากรณ์ความเป็นนวัตกรรมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .435, .292 และ .148 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา				
	B	SE _b	β	t	p-value
1. X_4	.435	.046	.473	9.377	.000
2. X_3	.292	.057	.314	5.096	.000
3. X_2	.148	.050	.154	2.974	.000
R = .891, R² = .794, a = .574					

ตารางที่ 4 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การแก้ปัญหา (X_4) การทำงานเป็นทีม (x_3) และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (X_2) เป็นตัวแปรพยากรณ์ สามารถพยากรณ์ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยตัวแปรทั้งสามร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ได้ร้อยละ 79.40 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .574 + .435X_4 + .292X_3 + .148X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .473Z_{X_4} + .314Z_{X_3} + .154Z_{X_2}$$

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพเพียงพอในการควบคุมในการแก้ปัญหาได้อย่างสงบเรียบร้อย มีกระบวนการและเลือกวิธีการตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้ประสบการณ์เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมมาแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่จำเป็นได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) ได้กล่าวว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นการใช้ประสบการณ์ เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมของบุคคล นำมาคิดแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่จำเป็น ในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุสำเร็จตามจุดหมายเฉพาะเรื่องที่กำหนดและสอดคล้องกับงานวิจัย ศรีธัญญา น้อยพิมาย (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้วิจัยได้นำด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาอภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

5.1.1 การแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์การแก้ปัญหาในสถานศึกษา มีแนวทางและขั้นตอนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่ชัดเจน ใช้กระบวนการ และเลือกวิธีการตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Lynch and McNamara (1998) ที่ได้กล่าวว่าวิธีการแก้ปัญหามีหลากหลายวิธี มีการระบุปัญหา มองหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา แจกแจงทางเลือกต่างๆสำหรับวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา เลือกวิธีการที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา การวางแผนนำทางเลือกในการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ ดูแลควบคุมการปฏิบัติตามแผน และตรวจสอบว่าปัญหาได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้วหรือไม่

5.1.2 การทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ จัดการระบบ การมอบหมายอำนาจ หน้าที่ ตามความรู้ความสามารถของครู บุคลากร เพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการได้น้อย สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนทร พลวงค์ (2551) ได้กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมถ้าจะให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น ต้องมีการแบ่งทั้งงานหน้าที่และความรับผิดชอบให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถ รวมทั้งความถนัดของแต่ละบุคคล ต้องยอมรับความคิดเห็นเรื่องการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม จึงสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

5.2 ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูสามารถรับรู้และยอมรับการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วและฉับไว มากกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป เปิดใจยอมรับเหตุผลหรือความเห็นต่างจากคนอื่นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาตนเอง สังเกต จดจำ และบันทึกข้อมูล ข่าวสารใหม่ ๆ และนำมาถ่ายทอดให้กับเพื่อนสมาชิก และผู้เรียนอยู่เสมอ และมีมุมมองใหม่ ๆ นำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนางาน และสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ สุทธาวาส และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2558) วิจัยเรื่อง ความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ เป็นผู้ริเริ่ม ประดิษฐ์คิดค้น สร้างสรรค์และสนับสนุน ให้เกิดเทคนิควิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ กระบวนการ หรือผลงาน ที่เป็นนวัตกรรม สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของตนเอง และองค์การ ซึ่งมีคุณลักษณะ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถ ด้านพฤติกรรม และด้านทัศนคติ

จากผลการวิเคราะห์ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้วิจัยได้นำด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาอภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

5.2.1 พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีลักษณะเปิดใจกว้างยอมรับเหตุผล หรือความเห็นต่างจากคนอื่นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาตนเอง รับรู้และยอมรับการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วและฉับไวมากกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรพร อยู่ยีน, อภิญญา ภูมิโอบตา, และศิระ ศรีโยธิน (2560) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นนวัตกรรม คือ การเปิดรับทางความคิด หมายถึง การพร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาโดยไม่หยุดนิ่ง ทั้งจากการรวบรวมข้อมูลจากหลาย ๆ ด้าน รับฟังคำวิจารณ์และคำติชม มาพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากที่สุด

5.2.2 ความสามารถเชิงนวัตกรรม ค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นครูสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายและช่วยก่อให้เกิด มุมมองและทางเลือกใหม่ ๆ ในการค้นหาคำตอบได้น้อย สอดคล้องกับแนวคิดของ Wiggins and McTighe (2005) ที่ได้กล่าวว่า คำถามที่จะต้องก่อให้เกิดการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นทำให้เกิดการโต้แย้งในเนื้อหานั้น มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากค้นหา และดึงความสนใจ มีความท้าทาย ตอบคำถามได้หลากหลายตามวิธีคิดของแต่ละคน และที่สำคัญต้องเป็นคำถามที่ทำให้ได้พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงสุด ได้แก่ การแก้ปัญหา รองลงมาคือ การทำงานเป็นทีม การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำสุด ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ ทั้งหมดล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความเป็น

นวัตกรรมของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญวรัตน์ สิงห์จู และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ (2564) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้ลักษณะของโรงเรียนนวัตกรรมที่สำคัญ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ นโยบายโรงเรียนด้านนวัตกรรม หลักสูตรเชิงนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมของครู ความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมของครู และลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน 2) ตัวบ่งชี้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนนวัตกรรม ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ การเรียนรู้เชิงนวัตกรรมของนักเรียน พฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมของครู การสร้างเครือข่าย ชุมชนและภาวะผู้นำนวัตกรรมของผู้บริหาร ตรงตามแนวคิดของ Furr Dyer and Christensen (2014)

5.4 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2 จากตัวแปรทั้งหมด 4 ตัวแปร มีตัวแปรที่ทดสอบแล้วส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัวแปร ตามลำดับ ได้แก่ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ อภิปรายได้ดังนี้

5.4.1 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2 การแก้ปัญหา เป็นตัวแปรแรกที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ แสดงให้เห็นถึง ความสำคัญและความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีศักยภาพเพียงพอ และมีแนวประพฤติปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาในสถานศึกษาในการแก้ปัญหาได้อย่างสงบเรียบร้อยมีแนวทางหรือแบบแผนขั้นตอนการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557) ได้กล่าวว่า การคิดแก้ปัญหาเป็นการใช้ประสบการณ์ เดิมจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมของบุคคล นำมาคิดแก้ไขปัญหามาในสถานการณ์ที่จำเป็น ในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุสำเร็จตามจุดหมายเฉพาะเรื่องที่กำหนด

5.4.2 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีม เป็นตัวแปรที่สองที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานสนับสนุนให้ทีมได้ปฏิบัติงานประสานงาน สร้างแรงจูงใจ และเสียสละในการทำงานให้เต็มตาม สามารถจัดการระบบการมอบหมายอำนาจ หน้าที่ ตามความรู้ความสามารถของครู บุคลากร เพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุริพร พิงพุทศคุณ (2550) ได้กล่าวว่า ทีมที่สามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบด้วยความสามารถพิเศษ (Talent) ความรู้ (Knowledge) การมีอิทธิพลต่อความคิดของคนในองค์กร ประสบการณ์ และความรู้เกี่ยวกับวิธีการทำงานในเชิงเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการทำงานของทีม โดยทีมที่ปฏิบัติงานได้ดีนั้นต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถมากที่สุดที่สำคัญสำหรับทีม

5.4.3 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2 การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นตัวแปรที่สามที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระ และองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน เพื่อง่ายต่อการปฏิบัติ และการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้บรรลุผลได้ตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทกานต์ ต้นเจริญพานิช และนิตยา เงินประเสริฐศรี (2550) กล่าวว่า ผู้บริหารสามารถใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มาเป็นตัวช่วยในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา และกับสาธารณชนได้ มีการสร้างเครือข่ายและการประสานงาน การค้นหาข้อมูลที่ต้องการ และการติดต่อสื่อสารนั้นก็ยังสามารถกระทำได้ไม่จำกัดเวลา

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

6.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ควรได้รับการพัฒนา โดยการวิจัยแนวทางการเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายโสธร เขต 2 เพื่อให้เกิดการนำไปใช้พัฒนาในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถเชิงนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ควรได้รับการปรับปรุง และการพัฒนามากขึ้น โดยมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาสมรรถนะ ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 เพื่อให้ครูสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการเรียนการสอน และส่งผลต่อการสร้างคุณภาพผู้เรียน

6.1.3 ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ ไม่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้ รวมทั้งสามารถสื่อสารให้คณะครูได้เข้าใจอย่างชัดเจน เต็มใจ และร่วมมือที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการกระตุ้น การโน้มน้าว จูงใจครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ยอมรับการเปลี่ยนแปลงตามทางวิสัยทัศน์ได้ และมีกรกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า การทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ควรได้รับการพัฒนาโดยการวิจัยแนวทางการเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 เพื่อให้เกิดการนำไปใช้พัฒนาในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถเชิงนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ควรได้รับการปรับปรุง และการพัฒนามากขึ้น โดยมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาสมรรถนะ ความเป็นนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 เพื่อให้ครูสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการเรียนการสอน และส่งผลต่อการสร้างคุณภาพผู้เรียน

6.2.3 จากการวิจัยพบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ ไม่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครู จึงควรหาวิธีการสร้างความตระหนักในการกำหนดวิสัยทัศน์ของผู้บริหารให้มีความทันสมัย สอดคล้อง และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษายุคเทคโนโลยีดิจิทัล โดยอาจทำวิจัย โปรแกรมการพัฒนาการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- โกศล ภูศรี. (2564). *กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จันทกานต์ ตันเจริญพานิช และนิตยา เงินประเสริฐศรี. (2550). ทิศทางการพัฒนาภาวะผู้นำภาครัฐของไทยในคริสต์ศตวรรษที่ 21. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 33(1), 82-90.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). *เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์ พับลิชชิง.
- ธัญวรัตน์ สิงห์จู่ และดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ. (2564). การพัฒนาตัวบ่งชี้การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม: การบูรณาการการวิเคราะห์ข้ามกรณีและการย้อนรอยกระบวนการ. *ครุศาสตร์สาร*, 15(1), 219-234.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชรพร อยู่เย็น, อภิภูญา ภูมิโอดา, และศิระ ศรีโยธิน. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นนวัตกรรม: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ PUNN. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0*. (น.827-833). กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.
- วสันต์ สุทธาวาส และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). วิจัยพัฒนาศักยภาพความเป็นนวัตกรรมการศึกษา. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakom University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(1), 949-968.

- วสันต์ สุทธาวาศ และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558). ความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาครัฐ: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), 281-300.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. (2563). *แผนปฏิบัติการงบประมาณประจำปี 2563*. สืบค้นจาก http://www.yst2.go.th/web/?page_id=12888
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สุนทร พลวงศ์. (2551). *การศึกษาการทำงานเป็นทีมโดยใช้กิจกรรม 5 ส. ในการบริหารงาน อาคารสถานที่ ของโรงเรียนบ้านหนองหัวหมู อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- สุริพร พึ่งพุดคุณ. ผู้แปล. (2550). *การบริหารจัดการทีมงาน : รวมทักษะที่สำคัญของผู้นำทีมงานที่เป็นเลิศในทุกองค์กร (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค New Normal Covid-19. *วารสารรัชตภาคย์*, 15(40), 33-42.

ภาษาอังกฤษ

- Dyer, J. G., & McGuinness, T. M. (1996). Resilience: Analysis of the Concept. *Archives of Psychiatric Nursing*, 10(5), 276-282.
- Furr, N., Dyer, J. & Christensen, C. M. (2014). *The Innovator's Method: Bringing the Lean Startup into Your Organization*. United States: Harvard Business School Press.
- Jaskyte, K., Taylor, H., & Smariga, H. (2009). Student and Faculty Perceptions of Innovative Teaching. *Creativity Research Journal*, 21(1), 111-116.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lynch, B. K., & McNamara, T. F. (1998). Using G-theory and Many-Facet Rasch Measurement in the Development of Performance Assessments of the ESL Speaking Skills of Immigrants. *Language Testing*, 15(2), 158-180.
- Wiggins, G., & McTighe, J. (2005). *Understanding by Design*. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.